

De kracht van verbondenheid

Met deze nieuwe slogan presenteert de NVGP zich meer dan ooit als een warm thuis voor iedereen die met groepen werkt of anderszins belangstelling heeft voor groepsdynamiek. Allereerst natuurlijk voor de leden die binnen onze vereniging zielsverwanten vinden en zich verder kunnen ontwikkelen in hun vak. Maar de NVGP wil zich ook verbinden met de buitenwereld: onze cliënten, collega's die (nog) geen groepstherapeut zijn, leidinggevend, financiers en beleidsmakers in de gezondheidszorg, en waarom niet: de hele maatschappij.

Zoals inmiddels gebruikelijk heeft het bestuur zich in de afgelopen periode 2023-2024 drie beleidsprioriteiten gesteld: de NVGP als kwaliteitskeurmerk, de rol van ervaringsdeskundigen en een nieuwe meerjarenvisie. Tijdens de algemene ledenvergadering in juni presenteerde het bestuur de bereikte resultaten.

De NVGP als kwaliteitskeurmerk

Eerder hebben we u al geïnformeerd over de nieuwe beroepenstructuur voor de psychologische zorg die momenteel wordt ontwikkeld (Daemen, 2023). De invoering van één breed basisberoep (gezondheidszorgpsycholoog generalist, BIG artikel 3) en twee specialismen (klinisch psycholoog-psychotherapeut en klinisch neuropsycholoog, BIG artikel 14) is door de minister van VWS uitgesteld tot 2026. Hierdoor zal ook het landelijke overzichtsregister voor BIG-geregistreerde psychologen ten

vroegste op 1 januari 2025 van start gaan. Bestuurslid Mark van der Meer heeft de afgelopen periode de NVGP uitstekend vertegenwoordigd in de landelijke werkgroep die kaders voor het overzichtsregister heeft uitgewerkt. Hierbij waren ook NVGP-leden Marianne Hagenaars (weliswaar namens de NVP) en Sjoerd Colijn (in zijn rol als hoofdop-leider psychotherapie) betrokken. Bovendien zijn we samen opgetrokken met onze zuster-verenigingen NVRG, NVVP, VPeP en VKJP en hebben we gezamenlijk gereageerd op diverse voorstellen over opzet, toelatingscriteria en beheer van het register. Als bij-product heeft dit proces ons fijne nieuwe contacten opgeleverd met de besturen van deze verenigingen.

Bij het ter perse gaan van dit nummer van *Groepen* lagen de definitieve adviezen van de werkgroep ter besluitvorming bij de stuurgroep van het Programma Beroepenstructuur Psychologische Zorg. We verwachten dat de NVGP zal voldoen aan alle criteria om een aantekening in het register te kunnen verstrekken aan haar leden. Hiertoe hebben we alvast een herregistratieprocedure voor de specialistische groepstherapeut-NVGP uitgewerkt en is de herregistratieprocedure voor NVGP-opleiders herzien. In juni hebben alle leden die het betreft hierover een bericht ontvangen met concrete uitleg over de herregistratiecriteria en over de te volgen procedure, en is het vernieuwde opleidingsreglement op onze website gepubliceerd

(NVGP, 2024a). Voor de groepstherapeut-NVGP gelden voornamelijk geen herregistratie-eisen omdat we dit basislidmaatschap zo laagdrempelig mogelijk willen houden. Zodra er meer duidelijk is over het overzichtsregister en hoe dit zich zal verhouden tot onze NVGP-criteria voor herregistratie, zal hierover in de nieuwsbrief van de NVGP en in dit tijdschrift worden bericht.

De rol van de ervaringsdeskundige

Het afgelopen jaar hebben we contact gelegd met cliëntenvereniging MIND, de Vereniging van Ervaringsdeskundigen (VvEd) en met instituten die een opleiding tot ervaringsdeskundige aanbieden. Dit resulteerde in een vruchtbare dialoog over wat groepstherapeuten en ervaringsdeskundigen van elkaar kunnen leren. Een ervaringsdeskundige kan bij uitstek aansluiten bij het perspectief van de cliënt en ons bijvoorbeeld wijzen op subtiele vormen van stigmatisering. Anderzijds blijken ervaringsdeskundigen behoefte te hebben aan meer handvatten om te kunnen omgaan met uitdagende situaties binnen hun herstelgroepen. Daarom hebben we specifiek voor ervaringsdeskundigen een variant op onze NVGP basiscursus groepsdynamica ontwikkeld. Ook ons interviewproject waarbij cliënten vertellen over hun ervaringen in een therapiegroep nadert zijn voltooiing. Ik heb de zestien authentieke getuigenissen als eerste mogen lezen en was diep onder de indruk. Initiatiefnemers Monique Leferink Op Reinink en Marien Klein hebben het manuscript inmiddels aangeboden aan een uitgever. Eenmaal gepubliceerd zal het boek door de NVGP breed worden verspreid om groepsbehandelingen nog meer te promoten. Ten slotte vermeld ik graag nog het project

van Jop Leuven, een filmregisseur die zelf in groepstherapie is geweest. In samenwerking met de VPRO en De Ontmoeting, een financieringstraject voor jonge filmmakers, werkt hij aan de film *Marleen*, gebaseerd op zijn eigen ervaringen in een therapiegroep. De opnames zijn inmiddels achter de rug en op het moment dat ik dit stuk schrijf is hij de film aan het monteren. Binnenkort te zien op het scherm! Een trailer is alvast terug te vinden op onze website (NVGP, 2024b).

Meerjarenvisie 2024-2027

Het vorige meerjarenbeleidsplan (Aalders & Sanders, 2021) omspande de periode 2021-2023 en was dus toe aan een update. Tijdens een inspiratiemiddag samen met de commissies en sectoren uit de vereniging hebben we ons gebogen over de vraag: waar gaan en staan we als NVGP voor? Wat worden onze stippen op de horizon en welke bijdrage willen we als NVGP leveren aan de maatschappij?

Onze nieuwe meerjarenvisie omvat vier krachtlijnen:

- 'Samen bouwen aan een inclusieve vereniging, met hart voor diversiteit en professionaliteit.' Dit gaat over onze interne werking. De NVGP wil een laagdrempelige, toegankelijke en veilige vereniging zijn voor alle professionals die werken met groepen, waarbij er aandacht is voor diversiteit, inclusiviteit en degelijk bestuur.
- 'De sleutel tot succesvolle groepstherapie en jouw professionele toekomst.' Hiermee willen we nog meer jonge collega's aanspreken om zich te bekwamen in ons mooie vak. Als expert op het gebied van groepstherapie en groepsdynamica

wil de NVGP goed verankerd blijven in de BIG-opleidingen. We streven ernaar dat het lidmaatschap NVGP toegevoegde waarde heeft op de arbeidsmarkt en positioneren ons daarom strategisch in het werkveld.

- ‘Verbinden en begrijpen zorgen voor een gezond groepsproces.’ Hoewel we onze kennis over groepsdynamica uiteraard vooral inzetten in onze therapiegroepen, hoeven we ons daar geenszins toe te beperken. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen en controverses kunnen worden geduid als groepsprocessen. Als vereniging willen we bijdragen aan cohesie en aan de preventie van destructieve processen.
- ‘Met passie en precisie samen vooruit in wetenschappelijk onderzoek.’ Met een vernieuwde commissie Wetenschap & Praktijk willen we het wetenschappelijk onderzoek naar groepstherapie en groepsdynamica stimuleren en de resultaten hiervan blijven uitdragen. We onderhouden internationale contacten met toponderzoekers zoals Bernhard Strauss en Gary Burlingame, initiatiefnemers van het Evidence Based Group Therapy (EBGT) project dat resultaten van onderzoek naar groepstherapie overzichtelijk samenbrengt op één website (Consortium for Group Research and Practice, 2024). Ook is het wetenschappelijk bewijs van de werkzaamheid van groepstherapie een stevig argument om groepstherapie aan te prijzen als een kosteneffectief alternatief in deze tijden van personeelskrapte en wachtlijsten.

Vertrekkend vanuit deze vernieuwde visie heeft het bestuur zich voor het werkjaar

2024-2025 drie nieuwe beleidsprioriteiten gesteld: implementatie overzichtsregister (zie boven), de sector Balint en de NVGP Academie/Academy.

Balint NL wordt een sector binnen de NVGP

Op verzoek van Jan van Trier, voorzitter van Vereniging Balint Nederland (Balint NL) en NVGP-lid, heeft er het afgelopen halfjaar intensief overleg plaatsgevonden tussen de besturen van beide verenigingen over een verregaande samenwerking. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een voorgenomen besluit van beide besturen om Balint NL volledig te laten opgaan in de NVGP. Voor wie niet vertrouwd is met Balintgroepen: er zijn momenteel in Nederland zo'n zestig intervisiegroepen voor huisartsen en medisch specialisten, waarin volgens de Balintmethode wordt gereflecteerd op hun persoonlijke ervaringen en mogelijke knelpunten in de arts-patiëntrelatie (Vereniging Balint Nederland, 2024; van Trier, 2010). Tijdens een studiedag met Balintbegeleiders op 1 juni en op onze alv van 5 juni werd het voornemen om binnen de NVGP een sector Balint op te richten enthousiast onthaald. Omdat groepsdynamica een belangrijke kennisbron is voor de Balintbegeleiders vonden de meeste aanwezigen een positionering van Balint NL in de schoot van de NVGP een logische keuze. Bovendien levert de uitbreiding van het aantal leden die hiermee gepaard gaat de NVGP in het actuele krachtenveld tussen specialistische en beroepsverenigingen een niet te onderschatten strategisch voordeel op. Met het bestuur van Balint NL is een strakke tijdsplanning afgesproken om de overstap financieel en juridisch correct af te handelen.

Na een audit door een onafhankelijke boekhouder zal een businesscase worden opgesteld die voorziet in een aparte, geormerkte begroting voor de toekomstige sector Balint. Om als sector in de NVGP te worden opgenomen moeten alle activiteiten van Balint NL namelijk budgetneutraal kunnen worden voortgezet (NVGP, 2024c). Nadat beide besturen deze businesscase definitief hebben goedgekeurd zal Balint NL in het najaar de procedure tot ontbinding door vereffening opstarten. Dit houdt in dat zij zichzelf opheffen als vereniging met als einddoel: Balint NL met al haar leden en haar resterende vermogen per 1/1/25 als sector opnemen in de NVGP.

NVGP Academie/Academy

Het behoeft geen betoog: de opleidingen van de NVGP zijn de kern van onze claim op kwaliteitsvolle groepstherapie voor onze cliënten (Daemen, 2022). Enerzijds beschikken we over opleiders die in eigen beheer of via de opleidingsinstellingen cursussen, supervisie en leertherapie aanbieden. En dat moeten zij vooral blijven doen. Anderzijds verzorgt de NVGP ook zelf opleidingsactiviteiten zoals de supervisorencursus en de recent ontwikkelde basiscursus groepsdynamica voor ervaringsdeskundigen. Voor een verdere professionalisering van dit aanbod en om al onze opleiders nog beter te ondersteunen, overwegen we de oprichting van een eigen opleidings- en kenniscentrum onder de werktitel 'NVGP Academie/Academy'. Binnen dat opleidingscentrum zouden didactische middelen kunnen worden uitgewisseld die we in de loop der jaren met elkaar hebben ontwikkeld. Tevens zouden we aansluiting kunnen zoeken bij andere centra zoals het

geplande Kennis en Informatiecentrum voor de Psychologische Vervolgopleidingen (FGzPt, 2024). Een te volgen ontwikkeling is het voornemen om meer aan de hand van doorlopende leerlijnen te gaan opleiden (Mouthaan & Schoorl, 2024). In dit kader wil de NVGP streven naar een doorlopende leerlijn over groepsdynamica, van bachelor tot postmaster specialisatie.

Groepstherapeuten en zorgverzekeraars: bondgenoten?

Afgelopen voorjaar zocht zorgverzekeraar Menzis contact met NVGP-lid Marjolein Koementas naar aanleiding van een lezing over haar promotieonderzoek naar het effect van feedback in behandelgroepen. Men bleek geïnteresseerd te zijn in de werkzaamheid van groepstherapie en de brede inzetbaarheid hiervan in de ggz en verslavingszorg. Samen met ondergetekende vond een tweetal gesprekken plaats waarbij de medewerkers van Menzis ons het hemd van het lijf vroegen: welke wetenschappelijke evidentie is er voor groepstherapie? Is groepstherapie toepasbaar bij elke vorm van psychopathologie? Welke kwaliteitseisen dienen er te worden gesteld?

Op zich was de belangstelling van de zorgverzekeraars voor groepsbehandeling voor ons geen verrassing. In ons eerste artikel over het zorgprestatie-model (Aalders, Daemen & van Hest, 2021) citeerden we uit *De ggz in 2025 - Vergezicht op de geestelijke gezondheidszorg* waarin de koepelvereniging van zorgverzekeraars pleit voor 'zoveel mogelijk behandeling in groepsverband' (Zorgverzekeraars Nederland, 2020). We wisten dus al langer: als groepstherapeuten zijn we voor de zorgverzekeraars een objec-

tieve bondgenoot in hun streven naar een betaalbare ggz met minder wachtlijsten. Nieuw was dat een grote zorgverzekeraar nu zelf contact met ons opnam. In onze gesprekken met Menzis hebben we vanzelfsprekend de wetenschappelijke onderbouwing, de brede toepasbaarheid en de vele voordelen van groepstherapie belicht. We hebben hun verteld welke randvoorwaarden noodzakelijk zijn voor het uitbouwen van een duurzaam groepsaanbod: correcte tarieven voor groepsconsulten; organisatorische ondersteuning; een groepsgerichte behandelcultuur; deskundigheidsbevordering. Daarbij hebben we verwezen naar onze praktijkrichtlijnen (NVGP, 2019) en onze opleidingstrajecten tot (specialistisch) groepstherapeut NVGP. In de toekomst, zo hebben we gesuggereerd, zou het basis-

lidmaatschap NVGP een minimale kwaliteitseis kunnen worden om groepstherapie te mogen verrichten. Maar voor de korte termijn, zo hebben we betoogd, zouden zorgverzekeraars de aanbieders alvast financieel kunnen stimuleren om meer groepsbehandelingen aan te bieden.

En kijk, Menzis heeft recent aangekondigd voor 2025 een tariefopslag te zullen geven aan zorgaanbieders die volgend jaar minstens 10% meer groepsconsulten verrichten dan in 2024. Over een mooie aanjager gesproken! We blijven met hen in gesprek en verwachten dat ook andere zorgverzekeraars in de toekomst bij de zorginkoop zullen aandringen op meer groepsbehandeling.

Marc Daemen

Refereren aan:

Daemen, M. (2024). De kracht van verbondenheid. *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 19(3), p. 9-14.

Literatuur

Aalders, H. & Sanders, T. (2021). *Meerjarenbeleidsplan NVGP 2021-2023*. Presentatie tijdens de algemene ledenvergadering van de NVGP op 2-6-21.

Aalders, H., Daemen, M.H.L. & Hest, K. van (2021). Het zorgprestatiemodel. Wat betekent dat voor groepsbehandelingen? *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 16(4), p. 10-23.

Consortium for Group Research and Practice (2024). Geraadpleegd op 10-6-24 via <https://evidencebasedgrouptherapy.org/>.

Daemen, M.H.L. (2022). NVGP-opleidingen tot groepstherapeut en specialistisch groepstherapeut. In: Verhagen, P. & Haar, A. ter (ed.). *Leerboek groepspsychotherapie*. Amsterdam: Boom.

FGzPt (2024). *Programma APV. Doorontwikkeling Onderzoeks- en documentatiecentrum*. Geraadpleegd op 10-6-24 via <https://progapv.nl/thema-f2-professionalisering-vervolgopleidingen-onderzoeks-en-documentatiecentrum/>.

Mouthaan, J. & Schoorl, M. (2024) *Suïcidepreventievaardigheden structureel in de hele keten van psychologieonderwijs: een blended doorlopende leerlijn*. Workshop tijdens Jaarcongres KP & KNP 18-4-24, Egmont aan Zee.

NVGP (2019) *NVGP-Praktijkrichtlijnen voor Groepsbehandelingen in de (Geestelijke) Gezondheidszorg*. Geraadpleegd op 11-6-24 via <https://www.groepspsychotherapie.nl/praktijkrichtlijnen/>.

NVGP (2024a). *Opleidingsreglement*. Geraadpleegd op 11-6-24 via <https://www.groepspsychotherapie.nl/reglementen/opleidingsreglement/>.

NVGP (2024b). *Filmdebuut over groepstherapie*. Geraadpleegd op 11-6-24 via <https://www.groepspsychotherapie.nl/nieuws/filmdebuut-over-groepstherapie-69A7.html>

NVGP (2024c). *Reglement voor sectoren van de NVGP*. Artikel 5.2. Geraadpleegd op 11-6-24 via <https://www.groepspsychotherapie.nl/reglementen/sectorenreglement/>.

Trier, J. van (2010). Balint-groepen. Intervisie en reflectie voor hulpverleners onder begeleiding van een psychotherapeut. *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 5(1), p. 23-29.

Vereniging Balint Nederland (2024). *Overzicht Balint groepen*. Geraadpleegd op 11-6-24 via: https://www.balintnederland.nl/index.php?page=Overzicht_Balintgroe&sid=1

Zorgverzekeraars Nederland (2020). *De ggz in 2025. Vergezicht op de geestelijke gezondheidszorg*. Amsterdam: De Argumentenfabriek.

.....